

TOKANGA'I HO SINO PEA MO E FOKOUTUA 'O E KOFUUA

FAKAFE'ILOAKI

Ko e fokoutua 'o e kofuua 'oku ui ia ko e 'mahaki fakalongolongo' he 'oku fa'a 'ikai ke 'iai ha fa'ahinga faka'ilonga ia. 'Oku 'ikai ke fo'ou ia ki he kakai ke mole 'o a'u ki he peseti 'e 90% 'a e ngaue 'a honau kofuua kimu'a pea toki 'ilo ha ngaahi 'u faka'ilonga. Ko e ngaahi 'u fuofua faka'ilonga ko e veli, nounou 'a e manava, ninimo pea mo e lua, nanamu ku 'a e manava pea mo e fa'ahinga u'a faikehe 'i he ngutu. Ki ha to e fakamatala ange vakai ki he 'u pepa fakahinohino 'o e mo'oni 'Katoa fekau'aki mo e fokoutua lalahi 'o e kofuua'.

Ko hono tu'otaha pe 'a hono fakaha atu 'oku ke ma'u 'a e fokoutua 'o e kofuua, 'oku 'iai leva 'a e ngaahi 'u me'a ke ke fai ke fakatua'i 'a e maumau 'a ho'o ongo kofuua pea mo tauhi koe mama'o mei he faito'o hangee ko e taialasisi pea mo e tafa fetongi kofuua 'i he loloa taha te ke ala lava.

PAMU 'A E TOTO

Ko e toto ma'olunga 'oku ne fakatupunga 'a e fokoutua 'o e kofuua pea 'e lava ke hoko ia 'o maumau ai 'a e ongo kofuua. Ko hono tauhi mo mapule'i 'a 'a e pamu 'a ho'o toto 'oku kau kiai 'a hono tauhi ma'upe 'e ho'o kau taukei ki he mo'uilelei pea mo hono folo 'a ho'o ngaahi 'u fo'i'akau kuo 'osi tala atu. 'E malava 'e ho'o toketaa ke fokotu'u atu ke fakasi'isi'i ho'o kai masima, 'aki ho'o faka'ehi'ehi mei he me'atokoni konokona, me'atokoni 'osi ngaahi pea mo hono to e tanaki atu 'a e masima ki ho'o me'atokoni.

Ko hono mapule'i koia 'a e pamu 'a ho'o toto 'e 'ikai ngata pe 'i hono malu'i ai 'a ho'o ongo kofuua, 'e to e malu'i ai pea mo ho mafu pea mo ho 'uto, fakasi'isi'i ai 'a e faingamalie ke hoko 'a e mahaki mafu pe ko e pa kalava.

Ki ha to e 'u fakamatala vakai ki he pepa fakahinohino ki he mo'oni fekau'aki mo e 'Pamu 'o e Toto pea mo e Fokoutua lalahi 'o e Kofuua'.

SUKA

'O kapau 'oku ke suka, 'e lava eni ke hoko ke ne maumau'i 'a e ngaahi 'u halanga toto ki ho kofuua. Ko hono tokanga'i ma'u pe pea mo mapule'i tokanga 'a e suka 'i ho toto 'e fakatuai'i ai 'a e maumau ki ho ongo kofuua. Ki ha to e fakamatala, vakai ki he pepa fakahinohino ki he mo'oni 'o e 'Fokoutua Suka Kofuua'.

MA'U ME'ATOKONI

Ko e fatongia 'a ho'o ongo kofuua ko hono tufaki 'a e ngaahi ivi mo e me'a ta'e'aonga mei ho'o me'atokoni. 'Oku na to e to'o mo e vai 'oku lahi 'i ho'o inu pe kai 'i ho'o me'akai i he 'aho kotoa.

'O kapau leva 'oku ke fu'u sino 'e malava ke to e 'ai eni ke kovi ange ai 'a e pamu ho toto pea mo ho

suka pea te ke ma'u faingamalie mei ha'o taketi ki ha mamafa 'oku mo'uileleiangi ki ho sino. 'Oku mahu'inga ke fakasi'isi'i 'a ho mamafa 'aki ha tokoni mei ha taha taukei 'osi fakapaasi 'i he tokangaekina 'o e ma'u me'atokoni, he ko e lahi 'a e ngaahi 'u koloa ia 'i he maketi 'oku 'ikai fakatupu mo'uilelei ia kiate koe pea mo ho fokoutua 'i he kofuua.

Ko e Potesiame ko e minulolo ia 'oku ma'u 'i he ngaahi 'u me'atokoni lahi. Kapau 'oku mo'uilelei 'a ho'ongo kofuua, 'oku na to'o 'a e potasiame 'oku fu'u lahi 'i ho toto. Kapau leva 'oku ta'e'aonga ho ongo kofuua, 'e lava ke ma'olunga 'a e tu'unga 'oku 'iai pea te ne uesia ho mafu. Ko ha potesiame ma'ulalo pe ma'olunga te ne fakatupunga ha ta faikehe ho mafu. 'E fakaha atu 'e ho'o 'u sivi toto 'a e taimi 'oku totonu ke ke ma'u si'isi'i ai 'a e potesiame.

Ko e polotini 'oku ma'u 'i he kakano'i manu, mo e 'u lekiume mo e 'u koloa ngaohi mei he hu'akau. Ko e taimi ko ia 'oku to lalo ai ha taha ho ongo kofuua, ko e taha 'o e ngaahi me'a ta'e'aonga 'oku 'ikai lava ho sino 'o fakamavahe'i ko e 'iulia, ko e me'a ta'e'aonga ia mei he veteki ko ia 'o e polotini 'i ho sino. 'E fiema'u leva ke hoko 'a e levolo 'a ho'o polotini, ka 'e fale'i atu 'e ho'o tokotaha taukei ki he ma'u me'atokoni.

Ki ha 'u to e fakamatala, vakai ki he pepa fakahinohino ki he mo'oni fekau'aki mo e 'Me'atokoni mo'uilelei mo e to lalo 'o e kofuua'.

'U VAI/INU

Ko e fuluitii ko ha fa'ahinga me'a pe 'oku vai pea 'oku ma'u 'a e mafana fakaloki. 'I he taimi 'oku kamata ke fakautuutu ai 'a ho'o fokoutua kofuua, 'e meimei ke tohitala atu 'e ho'o toketa ha fo'i 'akau 'oku ui ko e tioletiki ke tokoni ki ho kofuua ke fakalahi 'ene tukuange mai 'a e vai. Ka 'i he taimi 'e to lalo 'osi'osinga ai ho ongo kofuua 'e fiema'u leva ia ke fakangatangata 'a e lahi 'o e vai 'oku ke inu pe 'oku ke ma'u 'i ho'o me'atokoni he 'aho kotoa. 'E malava ke taataanaki 'a e vai 'i ho ngaahi tisiu pea 'e fakaha mai eni 'aki ha'ane fepulopulasi 'a ho'o ngaahi 'u hokohokotaki'anga hui, ongo nima pea mo e kete pea nounou 'a e manava. 'E malava 'e ha taha taukei 'i he tafa'aki fakame'atokoni ke ne fale'i koe 'o kapau 'oku fiema'u ke fakasi'isi'i 'a ho'o inu 'a e vai.

Ko e 'olokaholo 'oku ne maumau'i 'a ho'o ongo kofuua 'o kapau 'oku ke inu fakaholo'i lahi ha kava malohi pe ko 'ene lahi hake 'i he inu 'e 2 angamaheni faka'aho. Kai kehe 'i he'ene 'alu ko ia ke fakalalahi 'a e maumau 'a ho'o kofuua pea fakangatangata pea mo ho'o inu 'a e vai, 'oku 'ikai sai ke ke inu 'a e 'olokaholo.

Ko e inu melie mo e inu fakatupu ivi 'oku 'ikai sai mo ia ki hono ma'u ma'upe he 'oku lahi ai 'a e suka. Tautau tefito ki ha inu lahi'i 'a e kola ke faka'ehi'ehi mei ai he ko e vakai ki he ngaahi 'u fakamo'oni 'oku ha ai 'oku ma'olunga 'enau kau ki hono fakatupunga 'o e fokoutua kofuua.

FAKAMALOHISINO

'Oku mahu'inga ki he tokotaha kotoa pe ke fakamalohisino, 'i ha levolo te nau lava 'o mapule'i mo 'ikai fakamamahi'i honau sino. Lue 'i ha miniti 'e 30 he 'aho, kaukau tahi, pea mo hono fai pe 'a e ngaahi 'u ngaue faka'api ko e ngaahi naue faingofua ia 'e tokoni ke tauhi ho mafu ke malohi. 'E to e tokoni foki mo e fakamalohisino 'o kapau 'oku ke fiema'u ke mapule'i 'a e mamafa ho sino.

Ko e polokalama fakamalohisino 'oku totonu ke kamata mamalie pe pea 'oku sai ke ma'u mo e fale'i fakatau ke tautau tefito kapau na'e te'eki ke ke fakamalohisino fuoloa mai pe 'oku ke 'ilo'i 'oku nounou ho'o manava. Kapau 'oku mamahi ho fatafata 'oku totonu leva ke ta'ofi 'a ho'o fakamalohisino ka ke kumi fale'i faka-faito'o.

NGAAHI 'U FAITO'O PE FO'I'AKAU

Mahalo pe 'oku ke folo ha ngaahi fo'i'akau pe faito'o ki ho'o toto pea mo ho suka. Hokohoko atu pe hono folo.

'Oku 'iai leva mo e ongo fo'i'akau 'e ua kehe 'e meimei te ke kamata ai 'i he taimi kuo uesia ai ho kofuua:

- **Phosphate Binders** - Ko e 'u fo'i'akau ko eni 'oku ne mimisi 'e ia 'a e fosifeiti 'i ho'o me'atokoni, 'o fakafaingofua'ai 'a ho'o kofuua ke ne tauhi 'a e levolo nomolo 'o e fosifeiti. 'Oku lahi 'a e fa'ahinga 'o e fosifeiti painita pea ko e lahi 'a kinautolu 'oku 'iai 'a e kalasiume mo e mekinesiume ko e 'painita' tefito ia.
- **Erythropoeitin (EPO)** - Ko e angamaheni 'oku hanga 'e he kofuua 'o fakatupu 'a e EPO ka ko 'ene to lalo pe 'oku tuai leva eni. 'Oku hanga 'e he EPO 'o fakaha ki ho sino ke fa'u 'a e selo toto lanu kulokula. Ko e ngaahi 'u selo ko eni 'oku ne tufaki atu 'a e 'okisisena 'i ho sino, pea faka'ataa ke te ngaungau. Ko e angamaheni ko e EPO 'oku 'oatu ia 'i ha huhu pea 'e malava pe ke ako'i koe ke ke 'ai pe koe kia koe.

IFI TAPAKA

Ko e ifi 'oku ne fakatupunga 'a e maumau ki he halanga toto pea 'oku kau ki heni mo e 'u halanga toto 'i ho kofuua, mafu mo e 'uto. Kapau 'oku ke ifi 'oku mahu'inga ke ke fakakaukau'i pe 'e sai ke ke tuku ifi, pe ko ha'o holoki pe 'a e lahi 'o e sikaleti 'oku ke ifi. 'E hanga eni 'o fakatua'i 'a e maumau ki ho sino. 'E 'oatu 'e ho'o toketa pe tokotaha taukei ki he 'u faito'o ha fale'i mo ha 'u koloa 'e tokoni au ke ke tuku ifi. 'O tatau aipe kapau na'a ke 'osi feinga ke tuku ifi kimu'a 'oku kei mahu'inga pe ke to e 'ahi'ahi pe.

MO'UILELEI FAKALUKUFUA

Ko e mo'uilelei fakalukufua 'oku fekau'aki malohi ia mo e tu'unga ho 'atamai. Ko e kakai tokolahi ko ia 'oku nau mo'ua 'i he fokoutua 'o e kofuua 'oku nau a'usia 'a e ngaahi 'u ongo kehekehe 'i he ngaahi 'u tu'unga kehekehe 'enau fekuki mo e fokoutua 'o e kofuua. Mei he ongo'i ta'etui ki he loto mamahi, puputu'u, mole 'a e 'amanaki, ilifia, si'isi'i ke to e lava hano mapule'i pea pehee ki he loto tangia, ko e ngaahi a'usia angamaheni ia. 'Oku nomolo pe ke te ma'u 'a e ngaahi ongo ko eni, ka 'oku 'ikai totonu ke fuoloa ia.

Ke tokoni kiate koe, 'e fiema'u ke ke talanoa ki hao maheni, family pe ko ha taha taukei mei he mala'e 'o e mo'uilelei. Ko e kau sosiolo ueka mo e kau saikolosi, kuo 'osi ako'i kinautolu ke kumi ha ngaahi solova'anga 'o e ngaahi 'u palopalema 'oku ne fakahoha'asi koe.

Kapau 'oku ke lotomo'ua ko e 'uhii 'oku ke ma'u 'a e fokoutua loto tangia 'e ke kiate koe pe 'oku ke:

- 'Oku ou faingata'a'ia nai he feinga ke u tu'u mei hoku mohenga 'i he pongipongi 'o fai 'a e ngaahi 'u ngaue angamaheni?
- 'Oku ou ongo'i nai hangee 'oku 'aofi au 'e ha 'ao 'uli'uli?
- 'Oku ou tangi ma'upe?
- 'Oku ou 'ite'ita vave 'o 'ikai 'iai ha 'uhinga?
- Kuo u tuku nai 'a 'eku tokanga ki hoku fotunga?
- 'Oku ou kai nai ke u fiemalie pe 'oku 'ikai pe ke u to e kai au ia?

- 'Oku ou fakakaukau nai ke u fakalavea'i au?

'O kapau leva na'a ke tali 'io ki ha taha pe lahi hake 'o e ngaahi 'u fehu'i ko eni, talanoa ki ho'o toketa pe ko ha taukei 'i he mo'uilelei 'a ee te ne lava 'o fakahoko atu koe ki ha taha fale'i ke ne tokoni'i koe ke fakapapau'i pe ko e fe 'a e ngaahi 'u fo'i'akau 'e tokoni atu kiate koe. Ko e loto tangia ko e fokoutua ia, pea 'oku ne uesia 'a e took 1 'i he toko 5 kotoa pe 'oku 'iai ha'anau fokoutua lahi 'i he kofuua, pea ko e toko 1 'i he toko 3 kotoa pe 'oku taialasisi.

Ki ha tokoni te ke lava 'o fetu'utaki 'i he vave taha ki he [Beyond Blue Infoline](#) (Fakafonua) - 1300 224 636.

PALA

Ko e to lalo ko ia 'a ho'o kofuua 'e ala lava ke ne 'ai ko e ke to e faingofua ange ho'o ma'u 'a e pala mei he angamaheni. 'E 'ikai ha teki 'a ho'o sino 'a'au he kuo anga pe ia ki he taimi 'oku ke fakae'a ai koe ki he pala. Kapau 'oku ke suka 'oku to e ma'olunga ange 'a e tu'unga ke ke ma'u ai, ka ko e faito'o kei taimi 'e lava ke ne ta'ofi 'a e ngaahi fokoutua lalahi. 'Oku mahu'inga ke ke fekumi ki ha fale'i fakafaito'o ki ha ngaahi 'u faka'ilonga vave 'o e pala hangee ko e mofi, mamahi, felangaaki pea mo e ongo'i puke pe.

FLUVAX

Ko e fluvax 'oku fokotu'u atu ia ki he kakai ko ia 'oku mo'ua 'i he fokoutua kofuua. Kaikehe, ko e ngaahi 'u faito'o taialasisi mo e 'u faito'o tafa fetongi kofuua 'e ni'ihii 'oku fengae'aki ia mo e fluvax pea ne holoki leva hono malohi. 'Oku mahu'inga ke ke talanoa ki ho'o tokotaha taukei 'i he kofuua pe ko ho'o toketaa fekau'aki mo hono 'oatu ho huhu.

AKO FEKAU'AKI MO E NGAAHI FILI KI HE FAITO'O 'I HE TAIMI 'OKU TO LALO 'OSI'OSINGA AI HO KOFUUA

'Oku 'iai 'a e kakai ia 'oku 'ikai pe ke nau fiema'u 'e kinautolu ia 'a e faito'o makehe ki honau fokoutua kofuua. Kaikehe ko e ni'ihii ko ia 'oku nau fai ia 'oku mahu'inga ke ma'u 'a e ako ke tokoni ki he'enu fakakaukau'l 'a e faito'o loloa mo lelei kiate koe. Ko e ngaahi 'u me'a ke fili mei ai 'oku kau ai 'a e;

- Tafa fetongi kofuua
- Taialasisi 'i 'api: Taialasisi pelitonili pe ko e heimotaialasisi 'i 'api
- heimotaialasisi peisi 'iuniti
- Tauhi Fakatolonga

'Oku fa'a fokotu'utu'u 'e ha neesi 'a e ako 'i ho'o 'iuniti linolo. Te nau fa'a fakataha pe mo koe pea mo ho famili ke fakapapau'i 'a e faito'o 'oku lelei taha ki ho'o to'onga mo'ui. 'E malava pe ke to e fakaafe'i koe ki ha ako fakakulupu, 'a ia 'e ala lava ke ke fetaulaki ai mo e kau mahaki taialasisi kehe pea mo e kau neesi mataotao, kau sosiolo ueka mo e kau taukei 'i he ma'u me'atokoni. Ko e kau taueki 'i he mala'e 'o e mo'ui, te nau tokoni'i koe mo takiekina ko e 'i ho'o fili ka ko e tumu'aki ia ko e fili pe 'a'au.

Ko e ako 'a e me'a lelei taha kapau 'oku 'iai 'a e 'ilo 'e to lalo 'aupito 'a ho'o ongo kofuua 'i loto 'i he vaha'a taimi ko e mahina 'e 6 ki he ta'u 'e taha ka hoko. 'E faka'ataa heni kiate koe ke ke fakakaukau'i mo fekumi ki he 'u me'a kotoa pea mo mateuteu ki he ngaahi fili faka-faito'o te ke fai.

For more information about treatment options see the '*Live donation*', '*Deciding about live donation*', '*Home haemodialysis*', '*Peritoneal dialysis*', '*Haemodialysis*', and '*Conservative care*' fact sheets.

VAKAI'I MA'U PE HO ONGO KOFUUA

'Oku tatau pe 'a ho'o toketa pea mo ho'o tokotaha taukei ki he kofuua 'e lava ke na fakahoko 'a hono vakai'i ho kofuua. Ko e ngaahi 'u sivi tu'uofi mo e sivi toto 'e fakapapau'i ai pe 'oku faka'au ke koviangē 'a e to lalo 'a ho'o kofuua. Ko e fakalelei'i 'o e ngaahi 'u fo'i'akau pe fait'o 'e lava ke fakahoko ia 'i he taimi vakaii. Vakai ki he pepa ki he fakahinohino fekau'aki mo e mo'oni 'o e 'Ngaue 'aonga 'aki ki he taupotu taha ho'o 'a'ahi ki he toketa' ki he ngaahi fokotu'u fakakaukau atu fekau'aki mo ho'o teuteu ki he vakai'i koe.

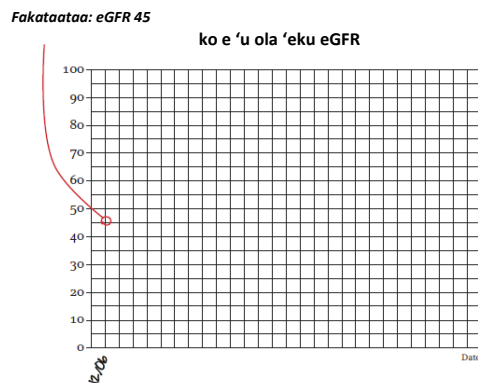
FOUNGA KE MAPULE'I AI HO'O MO'UILELEI

Ko e tokolahi e kakai mo e fokoutua lalahi 'oku nau hoko ko e kau 'taukei' he 'oku pau ke nau ako 'a e ngaahi me'a fekau'aki mo e taukei 'o e mo'ui kef eau mo tokanga'i'aki 'enau mo'ui. Ko hono tokanga'i ko ia ho'o mo'uilelei 'a 'au 'e ala lava ke fakalaka ai 'a ho'o mo'uilelei fakaesino mo faka'atamai foki, pea mo fakasi'isi'i ai 'a ho'o fakafalala ki he kakai kehe.

Ke tauhi 'a ho'o mo'uilelei 'oku mahu'inga ia ke ke tokanga'i pe 'e koe 'a e tu'unga 'oku ke 'iai. Ka 'iai ha'o palani ngaue ko e founga tu'ukimu'a ia ki hono fakapapau'i 'oku ne tauhi 'a e mo'uilelei, pea mo lava'i foki 'a ho'o ngaahi taumu'a ki ho'o to'onga mo'uilelei

Fakatau ha faile fouluta 'o tauhi ai ho'o 'u lekooti 'a ho'o 'u 'apoinimeni ki ho'o mo'uilelei, 'u ola 'a ho'o ngaahi 'u sivi pea mo ho'o ngaahi 'u fo'i'akau. 'I he founga ko eni, 'e lava leva ke ke muimui'i 'a e ngaahi 'u fakalalaka 'i ho toto, 'u sivi toto mo e sivi tu'uofi 'e koe pe. 'E ala lava foki ke ke ngaue'aki ha pepa kalafi ke faka'ilonga'i ai 'a e 'u ola ho'o sivi (vakai ki he fakataataa).

Pea ke to e fakatau foki mo ha'o tohinoa pe pepa ako pe 'o kamata hono tauhiai 'a ho'o tohinoa ki ho'o mo'uilelei 'a'au. Tohi kiai 'a ho'o ngaahi 'u taumu'a ki he mo'uilelei, pea ke fakamoleki ha miniti 'e ua pe tolu 'i he 'aho kotoa pe 'o fakakau'i 'a e 'u founga 'e lava ke ke lava'i ai ho'o ngaahi 'u taumu'a.

Ko au eni 'i he 'aho ni		Ko e me'a eni 'oku ou faka'amu ke u a'u kiai 'i he kaha'u	
Suka	'lo ☐ 'ikai ☐	'lo ☐ 'ikai ☐	
Toto	_____	_____	
Fua mamafa	_____	_____	
Konga loto	_____	_____	
ifi tapaka	_____ sikaleti 'e fiha he 'aho	_____ sikaleti 'e fiha he 'aho	
fakamalohi sino	_____ tu'o fiha he uike	_____ tu'o fiha he uike	
	_____ miniti he 'aho	_____ miniti he 'aho	

'Alu pea mo ho'o tohinoa ki he mo'uilelei 'i he taimi 'oku ke 'a'ahi ai ki he tokotaha taukei i he mo'uilelei ke ke lekooti 'a e 'u fakamatala lolotonga 'ene kei fo'ou ki ho'o 'atamai.

'Oku 'iai 'a e ngaahi 'u faito'o mo e ngaahi 'u founga ngaue faka-metikolo 'oku 'ikai pou pou'i 'o kapau 'oku ke fokoutua kofuua. 'Oku mahu'inga ke ke tala ki he kau

mataotao ki he mo'uilelei, 'o kapau 'oku 'iai ha'o fokoutua 'o e kofua – 'oua te ke fakamahamahalō pe kuo nau 'osi 'ilo'i.

Ko e pepa fakahinohino fekau'aki mo e 'u me'a mo'oni 'oku ne fakaha atu 'a e ngaahi fakamatala nounou 'i he ngaahi 'u me'a ke fai kiai 'a e fakakaukau 'o kapau kuo 'osi tala atu 'oku ke ma'u 'a e fokoutua kofuua. Ki ha to e fakamatala ange, fakakaukau ke ke fakatau ha tatau 'o e tohi 'Fe'ao mo e Kofuua to lalo' na'e pulusi 'e he Mo'uilelei 'a e Kofuua 'Aositelelia.

Ki ha to e 'u fakamatala ange kataki ka ke fetu'utaki ki he Mo'uilelei 'o e Kofuua 'Aositelelia: Laine 'o e fakamatala ki he kofuua (Ta ta'etotongi) ki he 1800 4 KIDNEY (1800 4 543 639) pe ko ho'o 'a'ahi ki he uepisaiti ko e www.kidney.org.au.

'Oku fakataumu'a eni ko e fakafe'iloaki fakalukufua pe ki he kaveinga ko eni ka 'oku 'ikai 'uhinga eni ia ke ne fetongi ha fale'l 'a ho'o toketa pe ko e kau taukei 'l he mo'uilelei. Ko e tauhi kotoa pe 'oku fakahoko ke fakapapau'l ko e fakamatala 'oku fekau'aki ki he tokotaha 'oku ne lau pea 'oku malava ke fakaai ki he ngaahi 'u siteiti 'l 'Aositelelia. 'Oku totonu foki ke fakatokanga'l ko e Mo'uilelei 'o e Kofuua 'Aositelelia 'oku nau 'ilo'l 'a e kehekehe mo e fakataautaha 'a e ngaahi a'usia 'a e tokotaha takitaha pea 'oku hoko mo e 'u me'a kehekehe pe 'l he faito'o pea mo hono mapule'l ko e 'uhii pe ko e ngaahi me'a fakaekita pe ia, ko e kau taukei fakaemo'ui lelei pea mo e ngaahi tu'unga 'oku nau nofo ai. Kapau leva 'oku ke to e fiema'u ha to e ngaahi 'u fakamatala ange, fakaha ma'u pe ki ho'o toketaa pe ko e taha taukei ki he mo'ui.

'O kapau leva 'oku ke tuli, pe 'oku 'iai ha'o palopalema 'l he fanongo pe faingata'a ho'o lea, fetu'utaki ki he Sevesi fakafonua ki hono fakahoko atu pe ko e www.relayservice.com.au Okapau :

- Kau ngaue'aki ko ia 'o e TTY, telefoni ki he 1800 555 677 pea 'eke ki he 1800 454 363
- Kau ngaue'aki 'o e lea mo e fanongo telefoni ki he 1800 555 727 pea 'eke ki he 1800 454 363
- Kau ngaue'aki 'a e fakahoko atu 'l he 'initaneti - www.relayservice.com.au - "Ai leva ha'o telefoni fakahoko atu 'l he taimi ni" pea 'eke ki he 1800 454 363